COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 2.2.2011
COM(2011) 25 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

ABORDAREA PROVOCĂRILOR DE PE PIEȚELE DE MĂRFURI ȘI PRIVIND MATERIILE PRIME

1. INTRODUCERE

În ultimii ani, piețele de mărfuri s-au caracterizat printr-o volatilitate mai mare și prin variații fără precedent ale prețurilor. Prețurile tuturor mărfurilor importante, inclusiv ale energiei, metalelor, minereurilor, agriculturii și produselor alimentare, au crescut drastic în 2007, atingând un maxim în 2008, au scăzut puternic începând cu a doua jumătate a anului 2008 și din vara anului 2009 înregistrează din nou o tendință de creștere. Aceste fluctuații ale prețurilor s-au reflectat, în măsură diferită, în prețurile de consum, având uneori ca rezultat mișcări sociale și deprivare.

La baza evoluțiilor curente stau o serie de schimbări ale tiparelor de ofertă și cerere la nivel mondial, precum și șocurile pe termen scurt de pe piețele mărfurilor și materiilor prime esențiale. Perioada 2002-2008 a fost marcată de o sporire semnificativă a cererii de materii prime, determinată de creșterea economică mondială puternică, în special în țările emergente, ca de exemplu China. Această creștere a cererii va fi întărită de continuarea industrializării și urbanizării rapide în țări precum China, India și Brazilia. China este deja cel mai mare consumator de metale din lume. Cota sa de consum de cupru, de exemplu, a crescut de la 12% la circa 40% în ultimii 10 ani[1]. Fluctuațiile prețurilor au fost exacerbate de diverse probleme structurale în ceea ce privește lanțurile de aprovizionare și de distribuție ale diferitelor mărfuri, inclusiv în ceea ce privește disponibilitatea infrastructurii de transport și a serviciilor. Aceste evoluții au loc într-un moment în care, pentru a asigura competitivitatea industriei Europei, este necesar un acces eficient și sigur la materii prime.

În plus, piețele sunt afectate de impactul tot mai mare al finanțelor, înregistrându-se în ultimii ani o creștere semnificativă a fluxurilor de investiții financiare pe piețele instrumentelor financiare derivate pe mărfuri. Între 2003 și 2008, de exemplu, investițiile pe piețele de mărfuri făcute de investitorii instituționali au crescut de la 13 miliarde de euro în 2003 la între 170 și 205 de miliarde de euro în 2008. Chiar dacă criza financiară a întrerupt această tendință de creștere, în 2010 pozițiile financiare s-au apropiat sau chiar au depășit valorile maxime ale acestora atinse în 2008 pe multe piețe, înregistrându-se o creștere semnificativă în special a investițiilor făcute de traderii care tranzacționează instrumente financiare derivate pe mărfuri pe indici bursieri. Chiar dacă dezbaterea privind importanța relativă a diverșilor factori care influențează prețurile mărfurilor rămâne deschisă, este clar că variațiile prețurilor de pe diferitele piețe de mărfuri au devenit mai strâns legate între ele și că piețele de mărfuri au devenit mai strâns legate de piețele financiare[2].

Ca urmare a acestor evoluții, s-a făcut apel tot mai frecvent la răspunsuri de politică care să atenueze efectele negative ale unor astfel de modificări atât asupra producătorilor, cât și asupra consumatorilor, în special asupra celor mai vulnerabili dintre ei. Aceste evoluții au atras atenția decidenților de la cele mai înalte niveluri, inclusiv în cadrul ultimelor summituri ale G20.

---

1 World Metals Statistics Bureau – Anuarul 2009

2 „*Staff report on commodity swap dealers and index traders with Commission recommendations*", elaborat de CFTC, Washington, 2008. American Economic Review; Comunicare a Comisiei COM(2008) 821, „Prețurile la alimente în Europa", și documentul de însoțire al serviciilor Comisiei SEC (2008) 2971, „Grupul operativ privind rolul speculației în modificările prețurilor produselor agricole de bază - se poate vorbi de existența unei bule speculative pe piețele produselor de bază?"

Provocările reprezentate de prețurile mărfurilor și ale materiilor prime sunt strâns legate între ele și afectează politicile din domeniul piețelor financiare, dezvoltării, comerțului, industriei și relațiilor externe. Prin urmare, Comisia Europeană a luat o serie de inițiative. În 2008, atrăsese deja atenția asupra importanței strategice a definirii unor politici pentru materiile prime, prin lansarea Inițiativei privind materiile prime[3]. De atunci, a întreprins acțiuni în acest cadru pentru a soluționa problema accesului durabil la materii prime atât în interiorul, cât și în afara UE, precum și privind eficiența resurselor și reciclarea. De asemenea, a fost demarată o reflecție aprofundată cu privire la piața de mărfuri, în general, și privind prețurile la alimente și securitatea aprovizionării cu produse alimentare, în special[4]. Ca răspuns la criza financiară, Comisia Europeană a lansat o serie de măsuri de îmbunătățire a reglementării, a integrității și a transparenței piețelor financiare și, recent, a înaintat o propunere de reglementare a piețelor energiei.

Această comunicare prezintă o imagine de ansamblu a rezultatelor obținute în fiecare dintre aceste domenii și a măsurilor menite să ducă mai departe această activitate, care se înscrie în Strategia Europa 2020 de asigurare a unei creșteri inteligente, durabile și favorabile incluziunii și este strâns legată de inițiativa emblematică pentru o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor[5]. Această activitate va contribui la cea desfășurată de G20, care a convenit la summitul de la Pittsburgh, „să îmbunătățească reglementarea, funcționarea și transparența piețelor financiare și de mărfuri pentru a rezolva problema volatilității excesive a prețului mărfurilor[6]”. Acest angajament a fost întărit în noiembrie 2010 la summitul de la Seoul al G20, unde s-a luat angajamentul rezolvării problemei volatilității pieței produselor alimentare și a volatilității excesive a prețului la combustibilii fosili[7].

2. EVOLUȚIILE DE PE PIEȚELE MONDIALE DE MĂRFURI

Elementele fundamentale, inclusiv schimbările neașteptate ale condițiilor economice de la nivel mondial legate de creșterea semnificativă a cererii economiilor de piață emergente, au jucat un rol esențial în ceea ce privește evoluțiile de pe piețele de mărfuri[8]. Printre factorii care au avut un rol se numără și deficiturile de ofertă și politica monetară și, în ultimii ani, diverse intervenții ad hoc de politică. Restricțiile la export, măsurile privind frontierele și schimbările privind politicile de stocare au avut un impact asupra prețurilor la produse alimentare în perioada premergătoare crizei prețurilor la produse alimentare din 2008. Utilizarea pe scară mai largă a terenului agricol pentru producția de energie regenerabilă a consolidat legătura dintre evoluțiile prețurilor la produse agricole și la energie. Variațiile prețurilor au fost exacerbate și de diverse probleme structurale legate de lanțurile de aprovizionare și de distribuție ale unor mărfuri[9].

---

3 COM(2008) 699, „Inițiativa privind materiile prime – satisfacerea necesităților noastre esențiale pentru asigurarea creșterii economice și locurilor de muncă în Europa”

4 COM(2009) 591, „Îmbunătățirea funcționării lanțului de aprovizionare cu alimente în Europa” și COM(2010) 127, „Un cadru de politică al UE în vederea sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare în eforturile acestora de a răspunde provocărilor pe care le ridică securitatea alimentară”.

5 COM(2010) 2020, „Europa 2020”, și COM(2011) 21, „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor - inițiativă emblematică a strategiei Europa 2020”.

6 A se vedea http://www.pittsburghsummit.gov/mediacenter/129639.htm

7 A se vedea http://www.g20.org/Documents2010/11/seoulsummit_declaration.pdf

8 A se vedea, de exemplu, raportul IOSCO către G20, *Task Force on Commodity Futures*, noiembrie 2010.

9 COM(2009) 591, „Îmbunătățirea funcționării lanțului de aprovizionare cu alimente în Europa”

Fiecare piață de mărfuri funcționează diferit, în funcție de natura mărfii, de necesitățile traderilor și de evoluțiile trecute. Nu există un model unic pentru organizarea pieților de mărfuri și, prin urmare, nici a modului de evoluție al prețurilor. Tranzacționările unora dintre mărfuri au un grad ridicat de standardizare, în timp ce pe alte piețe modul de tranzacționare se poate schimba în funcție de necesitățile specifice ale participanților de pe piață. Piețele instrumentelor financiare derivate[10] bazate pe mărfuri există de mult și au un rol în acoperirea expunerii la riscuri atât a producătorilor, cât și a utilizatorilor de diverse mărfuri. Așa cum mărfurile subiacente pot fi tranzacționate în diferite moduri, și instrumentele financiare derivate pot fi tranzacționate pe bază bilaterală, denumită în general la ghișeu sau OTC, sau utilizând schimburi organizate. În plus, rolul instituțiilor financiare, precum și importanța instrumentelor financiare derivate diferă foarte mult de la o piață la alta. În următoarele secțiuni se analizează evoluțiile specifice de pe piețele energiei și ale mărfurilor agricole și creșterea interdependenței dintre piețele de mărfuri și piețele financiare conexe.

2.1. Evoluțiile de pe piețele fizice

2.1.1. Energie (petrol, energie electrică și gaz)

Piețele petrolului și ale țițeiului sunt integrate, lichide și globale și se consideră, în general, că evoluțiile de pe aceste piețe sunt determinate în special de fundamentele economice, dar și de motive de ordin geopolitic, de rolul Organizației Țărilor Exportatoare de Petrol (OPEC) și de tranzacții virtuale. S-au înregistrat evoluții semnificative ale instrumentelor de investiții financiare și derivate, precum și ale tehnologiilor de tranzacționare. La summitul de la Seoul, G20 a subliniat importanța unei bune funcționări a piețelor energiei, precum și a transparenței acestora, pentru a se obține creștere economică. Discuțiile din cadrul G20 s-au axat pe transparența pieței fizice, pe volatilitatea prețului la combustibilii fosili și pe eliminarea treptată a subvențiilor ineficiente pentru combustibilii fosili.

Piața gazului, care este influențată tot mai mult de dezvoltarea surselor neconvenționale, a fost în mod tradițional bazată pe contracte la ghișeu (OTC) pe termen lung. Ca urmare a proliferării gazului natural lichefiat (LNG), se fac tot mai multe tranzacții cu gaz pe o piață globală și lichidă care este mercantilizată. Energia electrică este cea mai puțin globală piață a energiei, întrucât transportul său pe distanțe mari este restricționat din motive fizice, și anume ca urmare a imposibilității stocării acesteia și a pierderilor de energie. Prin urmare, aria geografică a pieței este mai restrânsă decât în cazul altor mărfuri energetice.

Piețele UE ale energiei electrice (și ale gazului) sunt tot mai integrate a urmare a pieței interne. Aceste piețe au cunoscut dezvoltarea burselor de energie sau a altor piețe organizate și a piețelor OTC facilitate de brokeri la care se poate apela atât pentru livrarea fizică, cât și pentru acoperirea riscurilor. Prețurile de pe piață continuă să fie influențate puternic de disponibilitatea actuală sau estimată a generării de energie electrică, întrucât energia electrică nu poate fi stocată la scară industrială.

2.1.2. Agricultura și securitatea aprovizionării cu produse alimentare

În cazul majorității mărfurilor agricole, în special al culturilor, există tipare evidente de producție sezonieră și aprovizionarea cu acestea nu poate fi întotdeauna adaptată rapid la modificările prețurilor sau ale cererii. Acest lucru înseamnă că piețele agricole sunt

---

[10] Instrumentul financiar derivat poate fi definit ca un activ financiar, în general un contract între două sau mai multe părți, a cărui valoare rezultă din alte active, valori mobiliare sau chiar indici.

caracterizate de un anumit grad de variabilitate. Factorii structurali, precum creșterea demografică, presiunea asupra terenului agricol și impacturile schimbărilor climatice pot amplifica tensiunile tot mai pregnante de pe piețele de mărfuri. Cu toate acestea, volatilitatea prețurilor la mărfurile agricole a crescut recent până la niveluri fără precedent. Acest lucru se întâmplă atât pe piețele UE și internaționale, cât și pe piețele spot și futures. În cadrul UE, reformele succesive ale politicii agricole comune (PAC) au redus semnificativ prețurile de sprijin și măsurile aferente acestora. Drept urmare, producătorii și traderii de mărfuri sunt mai expuși la evoluțiile prețurilor de pe piață și chiar dacă acest lucru nu este valabil în toate sectoarele agricole, există o posibilitate mai mare să recurgă la piețele futures pentru a-și acoperi riscurile. Se înregistrează o creștere și a tranzacțiilor cu opțiuni și cu instrumente financiare derivate OTC. Acești factori explică într-o anumită măsură intensificarea activității pe bursele cu sediul în Europa și ridică în special două probleme: securitatea aprovizionării cu produse alimentare și necesitatea unei mai mari transparențe pe piețele instrumentelor financiare derivate pe produse agricole.

Securitatea aprovizionării cu produse alimentare a fost identificată drept unul dintre principale motoare ale reformei viitoare a PAC[11]. Este vital ca sectorul agricol să fie puternic pentru ca industria alimentară, extrem de competitivă, să rămână o parte importantă a economiei și a comerțului UE și un element major pe piețele internaționale. Din acest motiv, în contextul Rundei de la Doha pentru dezvoltare, UE a convenit să adopte un pachet important în domeniul agriculturii, cu condiția să se încheie un acord global cuprinzător, ambițios și echilibrat.

Volatilitatea excesivă a prețurilor la produsele alimentare îi afectează atât pe producători, cât și pe consumatori și are efecte grave asupra securității aprovizionării cu produse alimentare pentru țările în curs de dezvoltare care importă produse alimentare. Pe perioada în care s-au înregistrat creșteri rapide ale prețurilor la alimente – ca de exemplu în 2007-08 – o mare parte a populației sărace din țările în curs de dezvoltare și-a redus consumul de produse alimentare[12]. Ca urmare a majorării din 2010 a prețurilor la produse alimentare, este posibil să se înregistreze o nouă creștere a cazurilor de malnutriție, o sporire a nevoilor umanitare și a tensiunilor și neliniștilor sociale în rândul consumatorilor mai defavorizați din lume. Chiar dacă prețurile mai ridicate la nivel mondial ar putea stimula producția agricolă, mecanismele de transmisie a prețurilor sunt adesea imperfecte. Piețele de mărfuri din multe țări în curs de dezvoltare sunt adesea deconectate de piețele mondiale sau, în cel mai bun caz, există decalaje considerabile în ceea ce privește transmiterea la piețele interne a semnalelor privind prețurile mondiale, astfel încât un răspuns intern în materie de ofertă este adesea întârziat.

Mai multe studii ale Organizației pentru Alimentație și Agricultură, ale OCDE, ale Comisiei, precum și ale altor organisme, s-au axat pe evoluțiile privind oferta și cererea exacerbate de factorii economici și politici pe termen scurt (inclusiv restricțiile la exporturi) care explică parțial volatilitatea extremă a prețurilor constatată, inclusiv factorii specifici piețelor financiare care este posibil să fi amplificat modificările prețurilor. În ciuda incertitudinilor rămase, pe baza prognozei privind mărfurile agricole stabilită de mai multe organizații, inclusiv pe baza ultimelor prognoze pe termen mediu ale Comisiei, se desprind trei concluzii clare în ceea ce privește mărfurile agricole:

---

11 COM(2010) 672, PAC în perspectiva anului 2020.

12 FAO, PAM, *The State of Food Insecurity in the World*, octombrie 2010.

– se estimează că, cel puțin în viitorul apropiat, prețurile la mărfurile agricole vor continua să se mențină la un nivel mai ridicat decât media istorică, inversându-se tendința pe termen lung de scădere;

– de asemenea, se prevede că volatilitatea prețurilor va rămâne ridicată, chiar dacă persistă incertitudini cu privire la cauzele și durata acesteia;

– este, de asemenea, probabil ca nivelul prețurilor inputurilor utilizate în agricultură să rămână mai ridicat decât tendințele istorice.

Luând în calcul toți factorii de mai sus, rezultă că prețurile mai ridicate la mărfuri agricole nu va duce neapărat la creșterea veniturilor agricultorilor, în special în cazul în care marjele acestora sunt diminuate de creșterea costurilor. În plus, problemele potențiale pentru țările care sunt importatoare nete de produse alimentare și, mai general, pentru consumatorii cei mai vulnerabili sunt evidente, rezultând din impacturile prețurilor asupra inflației de produse alimentare. Chiar dacă un anumit grad de variabilitate reprezintă o parte intrinsecă a piețelor agricole, o volatilitate excesivă nu este nici în beneficul producătorilor, nici al utilizatorilor.

2.1.3. Materiile prime

Printre materiile prime se numără minereurile metalice, minereurile industriale, materialele de construcții, lemnul și cauciucul natural. Spre deosebire de energia electrică, materiile prime sunt tranzacționate pe scară mondială. În ceea ce privește prețurile și piețele, distincția principală se face între cele care sunt tranzacționate pe bursele de valori și cele care nu sunt tranzacționate la bursă. De exemplu, metalele de bază, cum ar fi aluminiul, cuprul, plumbul, nichelul, staniul și zincul sunt tranzacționate pe burse de valori ale căror lider mondial este London Metals Exchange (LME). Cu toate acestea, multe din materiile prime esențiale ale UE, cum ar fi cobaltul, galiul, indiul și pământurile rare, nu sunt tranzacționate pe LME. Piața acestor materii este mai puțin transparentă și volumele tranzacționate sunt foarte mici în comparație cu cele ale altor materii.

Piețele mondiale ale metalelor și minereurilor urmează, în general, un tipar ciclic bazat pe cerere și ofertă. Cu toate acestea, perioada 2002-2008 a fost marcată de o creștere semnificativă a cererii de materii prime, determinată de creșterea economică mondială puternică, în special în țările emergente. Drept urmare, s-a înregistrat o creștere fără precedent a nivelului prețurilor. Din tendințele recente reiese că cererea de materii prime va fi din nou impulsionată de evoluția viitoare a economiilor emergente și de difuzarea rapidă a tehnologiilor generice esențiale.

Un motiv tot mai mare de preocupare pe aceste piețe se referă la măsurile impuse de anumite țări pentru a asigura un acces privilegiat la materii prime pentru industria lor internă, inclusiv prin restricții la export. Aceste măsuri creează denaturări pe piețele mondiale și duc la nesiguranță în ceea ce privește fluxurile periodice de mărfuri. Astfel de măsuri pot afecta atât țările dezvoltate, cât și pe cele în curs de dezvoltare, întrucât nicio economie nu poate, practic, să fie autonomă în ceea ce privește toate materiile prime. În special țările cel mai puțin dezvoltate pot fi mai dependente de importurile de mărfuri și, prin urmare, pot fi afectate negativ de absența sau inadecvarea normelor multilaterale în unele domenii, cum ar fi taxele la export. În plus, societățile răspund diferit la fluctuațiile prețurilor, cum ar fi prin constituirea de stocuri, negocierea de contracte pe termen lung sau acoperirea riscurilor privind prețurile prin contracte futures. Unele dintre aceste reacții pot exacerba caracterul limitat al ofertei.

2.2. Creșterea interdependenței dintre mărfuri și piețele financiare aferente

Instrumentele financiare derivate pe mărfuri le permit producătorilor și utilizatorilor să acopere riscurile asociate producției fizice și incertitudinii privind prețurile. De asemenea, acestea sunt considerate tot mai mult a fi doar instrumente financiare. În acest context, fluxurile de investiții financiare de pe piețele instrumentelor financiare derivate pe mărfuri au crescut semnificativ în ultimii ani (a se vedea graficul 1).

Prin urmare, piețele de mărfuri și cele financiare sunt tot mai mult legate între ele, având în comun un număr tot mai mare de participanți care caută instrumente de gestionare a riscurilor și oportunități de investiții. Lichiditatea, eficiența și accesibilitatea piețelor spot sunt consolidate de piețe ale instrumentelor financiare derivate care funcționează bine și invers. Pentru a stabili prețurile în mod transparent și ordonat pe piețele spot și ale instrumentelor financiare derivate, sunt necesare informații adecvate și fiabile privind fundamentele pieței, cum ar fi volumurile producției și ale consumului, capacitatea rețelelor și a conductelor etc., precum și volumul tranzacțiilor mărfii respective. Cu toate acestea, piețele instrumentelor financiare derivate nu sunt utilizate doar de societățile comerciale pentru a gestiona riscurile, ci și de instituțiile financiare, ca parte a strategiilor lor de alocare a riscurilor. În plus, prețurile contractelor futures pe mărfuri (și anume, instrumente financiare derivate cotate la locurile de tranzacționare organizate) servesc adesea drept puncte de referință, care influențează, de exemplu, prețurile cu amănuntul pentru consumatorii UE la energie și la produsele alimentare.

Graficul 1: Tranzacții pe piețele instrumentelor financiare derivate pe mărfuri (total contracte deschise pentru futures și opțiuni)

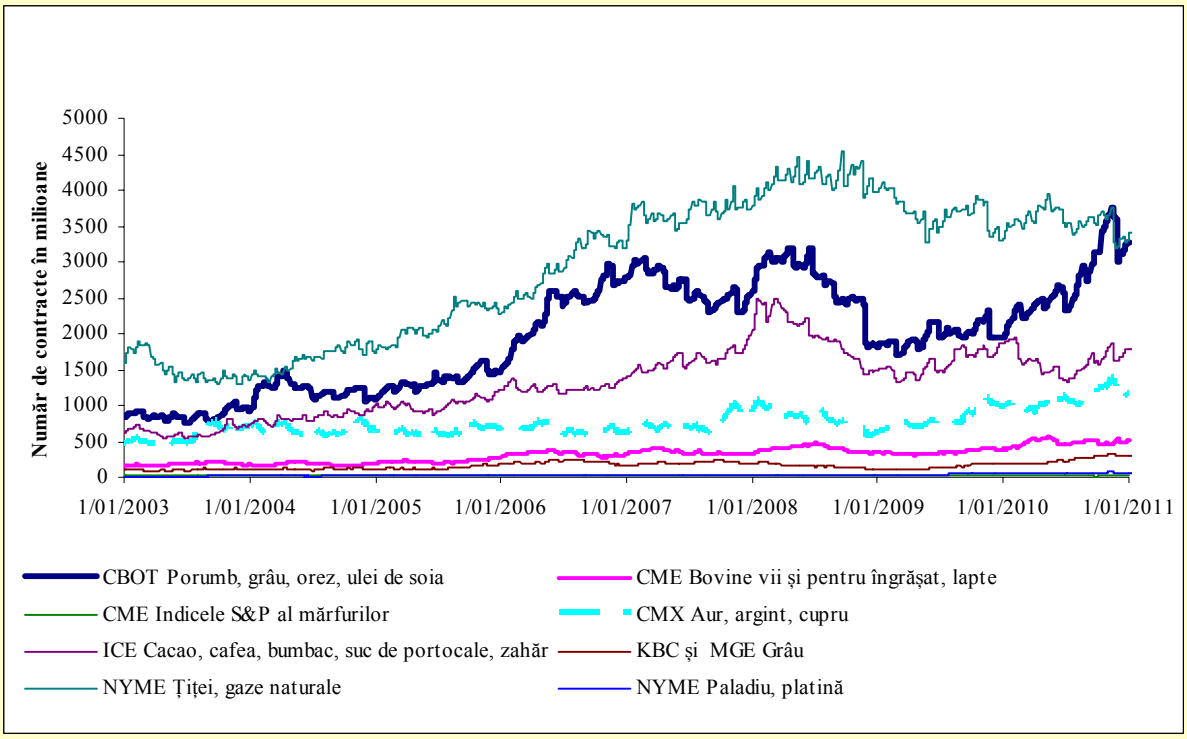

Sursa: U.S. Commodity Futures Trading Commission. (via Reuters Ecowin)

Prin însăși natura contractelor derivate, valoarea lor depinde de valoarea pieței subiacente la care se referă. Acest lucru este valabil în special atunci când piața subiacentă este o piață fizică. Prețurile instrumentelor financiare derivate pe mărfuri și ale mărfurilor fizice subiacente sunt, prin urmare, legate între ele. Prin urmare, piețele instrumentelor financiare derivate pe mărfuri nu pot fi luate în considerare separat de piețele de mărfuri și invers.

Cu toate acestea, identificarea sursei cauzalității în ceea ce privește interacțiunea dintre piețele financiare și cele fizice este o chestiune complexă. Stabilirea acestor corelații este complicată de faptul că nu toate piețele fizice au aceleași caracteristici. O serie de factori au impact asupra acestora, unii dintre acești factori fiind specifici piețelor individuale și, drept urmare, dinamica de piață diferă în funcție de sector. Deocamdată, dată fiind lipsa de transparență de pe aceste piețe, este și mai greu să se evalueze tipul și amploarea exactă a legăturilor dintre procesul de formare a prețurilor pe piețele de mărfuri și creșterea importanței piețelor instrumentelor financiare derivate.

Deși este clar că există o strânsă corelare între pozițiile de pe piețele instrumentelor financiare derivate și prețurile spot, este în continuare dificil să se evalueze în totalitate interacțiunile și impactul mișcărilor de pe piețele instrumentelor financiare derivate asupra volatilității piețelor fizice subiacente. Stabilirea acestor corelații este complicată și mai mult de faptul că nu toate piețele fizice au aceleași caracteristici, iar dinamica de piață diferă în funcție de sector. Prin urmare, sunt necesare evaluări suplimentare în vederea unei mai bune înțelegeri a acestor evoluții[13].

Totuși, în această etapă este clar că ar trebui consolidat nivelul de transparență și de obligații de raportare, atât pe piețele fizice subiacente, cât și pe piețele instrumentelor financiare derivate. Sporirea nivelului de transparență și accesibilitatea informațiilor pe piețele fizice le va permite investitorilor să ia decizii în cunoștință de cauză, să contribuie la un proces adecvat de stabilire a prețurilor și să faciliteze identificarea și prevenirea abuzurilor. În plus, volatilitatea recentă a prețurilor a dovedit că în cazul actorilor de pe piața fizică trebuie menținute posibilitățile de acoperire a riscului de preț, în același timp trebuind să se asigure monitorizarea îndeaproape și eficientă a evoluțiilor pieței. Acest lucru este deosebit de important în special pentru țările în curs de dezvoltare care sunt importatoare de produse alimentare. În acest context, ar putea fi avute în vedere și măsuri suplimentare de reglementare clar direcționate, ca de exemplu introducerea unor limite privind pozițiile, atunci când se consideră necesar.

3. RĂSPUNSUL DE POLITICĂ AL UE LA EVOLUȚIILE DE PE PIEȚELE DE MĂRFURI

La nivelul UE, a existat o inițiativă de sporire a supravegherii, integrității și transparenței tranzacționărilor pe piețele energiei[14]. Au existat și o serie de inițiative de îmbunătățire a funcționării lanțului alimentar și a transparenței de pe piețele de mărfuri agricole. Ca parte a reformelor cadrului de reglementare pentru piețele financiare, aflate în curs, Comisia a identificat și măsuri de sporire a integrității și transparenței piețelor instrumentelor financiare derivate pe mărfuri.

---

13 O parte din această muncă de evaluare este deja în curs (a se vedea secțiunea 3.2), în strânsă cooperare cu omologii internaționali relevanți, în special cu Statele Unite, în vederea asigurării consecvenței în materie de reglementare.

14 Piața certificatelor aferentă Sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii de dioxid de carbon nu este tratată în prezenta comunicare, întrucât certificatele nu sunt mărfuri în sensul general al cuvântului. Comisia a emis o comunicare pe această temă: COM(2010) 796, „Spre un cadru optimizat de supraveghere a pieței în ceea ce privește schema UE de comercializare a certificatelor de emisii”.

3.1. Pieţele fizice

3.1.1. Energie (petrol, energie electrică şi gaz)

Comisia şi-a arătat disponibilitatea de a acţiona în vederea asigurării funcţionării ordonate a pieţelor energiei în propunerea sa de stabilire a unor norme clare de interzicere a abuzului de piaţă pe pieţele cu ridicata ale electricităţii şi gazului, propunerea fiind sprijinită de un cadru de monitorizare a pieţei la nivelul întregii UE şi de noi competenţe de executare pentru autorităţile de reglementare din domeniul energiei[15]. Această abordare va contribui la asigurarea faptului că societăţile şi cetăţenii Europei se bucură de beneficiile pieţei interne şi oferă un bun model pentru modul în care trebuie abordate provocările rezultate din creşterea interdependenţei dintre pieţele de mărfuri şi pieţele instrumentelor financiare conexe. Propunerea de Regulament privind integritatea şi transparenţa pieţei energiei[16] le va oferi autorităţilor europene şi naţionale instrumentele de identificare a cazurilor de abuz de piaţă pe pieţele cu ridicata pe care se tranzacţionează energie electrică şi gaz:

– Agenţia Europeană de Cooperare a Autorităţilor de Reglementare în Domeniul Energiei (ACER) va fi responsabilă de monitorizare, urmărind identificarea posibilelor cazuri de abuz;

– li se va interzice traderilor să utilizeze informaţiile confidenţiale pentru a beneficia de pe urma tranzacţionărilor acestora sau să manipuleze piaţa prin determinarea unei creşteri artificiale a preţurilor comparativ cu nivelul preţurilor care ar fi justificat de disponibilitatea, costurile de producţie sau capacitatea de a stoca sau transporta energie;

– va fi intensificată cooperarea dintre autorităţile de reglementare a pieţelor fizice (ACER) şi financiare (AEVMP).

Comisia este hotărâtă să asigure faptul că cerinţele în materie de transparenţă a datelor fundamentale de pe pieţele gazului şi ale energiei electrice sunt eficace şi îndeplinesc cerinţele pieţei.

3.1.2. Agricultura şi securitatea aprovizionării cu produse alimentare

Având în vedere că volatilitatea preţurilor are cauze multiple, nu există o soluţie unică şi simplă la problemele identificate. Acest lucru este şi mai evident având în vedere specificitatea producţiei agricole (care are legătură cu securitatea aprovizionării cu produse alimentare şi cu mediul - această din urmă legătură incluzând dependenţa producţiei agricole de ciclurile vieţii, de vreme şi de anotimpuri, de condiţiile sanitare şi de cele privind dăunătorii), ceea ce complică şi mai mult impactul potenţial al opţiunilor de politică.

Cu toate acestea, îmbunătăţirea informaţiilor privind piaţa reprezintă un domeniu-cheie în care trebuie să se întreprindă acţiuni. Sectorul agricol beneficiază de numeroase informaţii privind producţia, consumul şi stocurile agricole, din surse publice (BM, FAO/OCDE, USDA, UE, ABARE) sau din partea unor organisme privind mărfurile (în special Consiliul

---

15 Această secţiune nu se referă la alte aspecte legate de energie, cum ar fi siguranţa şi securitatea sau consecvenţa şi eficacitatea globală ale politicii externe în domeniul energiei a UE. Acestea sunt abordate în Comunicarea Energie 2020 Strategie pentru o energie competitivă, durabilă şi sigură - COM(2010) 639.

16 Propunere de Regulament al Parlamentului European şi al Consiliului privind integritatea şi transparenţa pieţei energiei - COM(2010) 726, decembrie 2010.

Internațional al Cerealelor), ceea ce contrastează puternic cu disponibilitatea informațiilor privind mărfuri precum metalele, minereurile și energia, în cazul cărora informațiile privind piața le aparțin în general întreprinderilor și sunt puse la dispoziție de acestea. Cu toate acestea, calitatea și transmiterea în timp util a informațiilor privind stocurile de produse alimentare la nivel național și regional, precum și previziunile privind producția și consumul de produse alimentare ar mai putea fi îmbunătățite. G20 i-a solicitat „Băncii Mondiale să conlucreze cu alte agenții internaționale relevante pentru a elabora măsuri de îmbunătățire a informațiilor privind stocurile naționale și regionale de produse alimentare și privind previziunile referitoare la producția de produse alimentare", acțiune ce va fi sprijinită pe deplin de Comisie.

Având în vedere creșterea orientării spre piață a politicii sale agricole, informațiile și transparența privind evoluțiile de pe piața de mărfuri au devenit elemente-cheie ale eforturilor de asigurare a unei funcționări corespunzătoare a lanțului agroalimentar:

– statele membre îi comunică periodic Comisiei o gamă largă de date, care sunt publicate pe internet[17] și discutate cu comitetele consultative ale părților interesate;

– Oficiul de Statistică al Comisiei a instituit un instrument de monitorizare a prețurilor la produse alimentare, pentru a îmbunătăți transparența prețurilor[18], și au loc în prezent discuții privind modul de îmbunătățire a acestui instrument;

– serviciile Comisiei elaborează periodic și publică o prognoză pe termen mediu privind principalele piețe de mărfuri agricole[19].

Comisia a instituit un Forum la nivel înalt pentru îmbunătățirea funcționării lanțului de aprovizionare cu alimente[20]. Deși nu se ocupă de volatilitatea prețurilor ca atare, abordează chestiunea transmiterii evoluțiilor prețurilor în întregul lanț de aprovizionare, examinând relațiile dintre societățile comerciale, competitivitatea industriei alimentare, logistica agroalimentară și instrumentul de monitorizare a prețurilor la produse alimentare.

Creșterea bruscă a prețurilor la produsele alimentare a evidențiat nivelul insuficient de investiții în agricultură în multe țări în curs de dezvoltare din ultimele decenii[21]. În politica de dezvoltare a UE s-a recunoscut necesitatea inversării acestei tendințe. După cum se indică în Cartea verde privind politica de dezvoltare a UE[22], această politică poate avea un rol important în reducerea impactului volatilității prețurilor asupra categoriilor cele mai vulnerabile. Comisia a adoptat deja un cadru de politică privind securitatea alimentară[23], indicând faptul că UE și statele membre ar trebui să contribuie la îmbunătățirea funcționării pieței produselor alimentare la nivel mondial, regional și național, inclusiv printr-o mai mare transparență a pieței. Acest lucru ar duce la sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare în ceea ce privește consolidarea organizațiilor de agricultori, îmbunătățirea transparenței prețurilor,

---

17 A se vedea, de exemplu, http://ec.europa.eu/agriculture/markets/prices/monthly_en.pdf

18 A se vedea http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/hicp/methodology/prices_data_for_market_monitoring

19 http://ec.europa.eu/agriculture/publi/caprep/prospects2010/index_en.htm

20 A se vedea http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/competitiveness/forum_food/index_en.htm

21 Mai puțin de zece state africane îndeplinesc obiectivul Maputo stabilit în 2003 de zece procente de investiții publice în agricultură.

22 COM(2010) 629 „Politica de dezvoltare a UE în sprijinul creșterii favorabile incluziunii și al dezvoltării durabile. Sporirea impactului politicii de dezvoltare a UE".

23 COM(2010) 127 – Un cadru de politică al UE în vederea sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare în eforturile acestora de a răspunde provocărilor pe care le ridică securitatea alimentară.

creșterea productivității agricole în mod durabil și elaborarea și aplicarea de cadre de reglementare. Dezvoltarea producției agricole va crește rezistența și adaptabilitatea la șocurile alimentare.

În fine, având în vedere că și acțiunile unilaterale ale unor guverne reprezintă un factor care poate afecta piețele fizice și cauza o volatilitate a prețurilor, este necesară îmbunătățirea guvernanței și a dialogului internațional în acest domeniu.

3.2. Reglementarea piețelor financiare

Există un consens general privind faptul că este de dorit să se sporească integritatea și transparența piețelor instrumentelor financiare derivate pe mărfuri. Comisia a lansat o serie de inițiative în acest sens, în conformitate cu principiile și concluziile formulate de G20:

- a adoptat o Propunere de regulament privind tranzacționarea instrumentelor financiare derivate OTC[24], care urmărește reducerea riscului sistemic și îmbunătățirea transparenței autorităților de reglementare a tuturor instrumentelor financiare derivate, inclusiv a instrumentelor derivate pe mărfuri;

- revizuirea Directivei privind abuzul de piață[25], în primăvara anului 2011, își va propune să clarifice tipurile de tranzacții pe piețele de mărfuri constituie abuz și să asigure faptul că toate locurile de tranzacționare și toate tranzacțiile în cadrul cărora au loc practici abuzive sunt reglementate în mod corespunzător în normele UE;

- în cadrul revizuirii Pachetelor de produse de investiții cu amănuntul (PRIPs)[26], va fi examinată necesitatea unei mai mari rigori și a consolidării calității informațiilor atunci când investitorilor cu amănuntul li se oferă produse structurate de investiții în mărfuri;

- Directiva privind administrarea fondurilor de investiții alternative[27] va duce la creșterea transparenței acestor fonduri pentru investitori și organismele naționale de supraveghere și va oferi o imagine mai clară a impactului acestor fonduri asupra piețelor pentru instrumentele financiare derivate pe mărfuri;

- revizuirea Directivei privind piețele instrumentelor financiare[28], în primăvara anului 2011, își va propune să îmbunătățească și mai mult transparența tranzacțiilor și a prețurilor instrumentelor financiare derivate pe mărfuri, prin stabilirea condițiilor în care produsele financiare derivate pe mărfuri ar trebui tranzacționate exclusiv în locurile de tranzacționare organizate. Va analiza, de asemenea, necesitatea unor informații mai sistematice și detaliate privind activitățile de tranzacționare a diferitelor tipuri de participanți pe piața instrumentelor financiare derivate pe mărfuri, a unei supravegheri mai extinse a pozițiilor aferente instrumentelor financiare derivate pe mărfuri, inclusiv a necesității impunerii unor limite privind poziția atunci când se consideră necesar;

---

24 COM(2010) 484, 15.9.2010

25 Directiva 2003/6/CE (JO L 96, 12.4.2003).

26 A fost lansată o consultație publică privind PRIPs la 26 noiembrie 2010, http://ec.europa.eu/internal_market/finservices-retail/investment_products_en.htm#consultation

27 COM(2009) 207, 30.4.2009.

28 Directiva 2004/39/CE (JO L 145, 30.4.2004).

– în fine, crearea Autorității europene pentru valori mobiliare și piețe (AEVMP) va asigura consecvența normelor tehnice aplicabile acestor piețe și va fi esențială în consolidarea colaborării cu autoritățile de reglementare a piețelor fizice subiacente[29].

3.3. Interacțiunea dintre piețele de mărfuri fizice și financiare

Măsurile descrise anterior vor contribui la asigurarea faptului că fluxurile tot mai mari de investiții sunt mai transparente, mai bine justificate și sunt mai puțin în măsură să denatureze funcționarea piețelor de mărfuri. Cu toate acestea, Comisia admite că este necesară o mai bună înțelegere a interacțiunii dintre piețele de mărfuri fizice și financiare. În acest context, Comisia:

– va efectua noi analize ale evoluțiilor de pe piețele de mărfuri fizice și financiare, pentru o mai bună înțelegere a relațiilor dintre ele, a sprijini eforturile similare întreprinse la nivel mondial (G20, IOSCO, AIE, FAO, UNCTAD, OCDE, FMI etc.).

– va promova îmbunătățirea suplimentară a transparenței și accesibilității informațiilor pe piața fizică de mărfuri, inclusiv prin autoritățile și instituțiile de reglementare relevante, pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a acestor piețe.

4. INIȚIATIVA EUROPEANĂ PRIVIND MATERIILE PRIME

Dincolo de evoluțiile legate de volatilitatea prețurilor și de interacțiunea dintre piețele fizice și financiare ale mărfurilor, problema livrărilor fizice de materii prime rămâne esențială. În 2008, Comisia a lansat „Inițiativa privind materiile prime”[30] (IMP) care a stabilit o strategie integrată pentru a răspunde diferitelor provocări legate de accesul la materiile prime, altele decât cele de natură energetică și agricolă.

IMP se bazează pe trei piloni: asigurarea unor condiții de concurență echitabile privind accesul la resursele din țările terțe; încurajarea aprovizionării durabile cu materii prime din surse europene, precum și creșterea eficienței resurselor și promovarea reciclării. Un alt element al strategiei este necesitatea aplicării unei „diplomații privind materiile prime” integrată în cadrul unor politici mai generale față de țările terțe, cum ar fi promovarea drepturilor omului, buna guvernanță, soluționarea conflictelor, neproliferarea și stabilitatea regională. Această secțiune analizează rezultatele obținute până în prezent cu privire la identificare materiilor prime esențiale și cele în domeniile comerțului, dezvoltării, cercetării, precum și a eficienței resurselor și a reciclării. Secțiunea 5 abordează etapele următoare.

---

29 Regulamentul (UE) nr. 1095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere, de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/77/CE a Comisiei (JO L 331, 15.12.2010, p. 84).

30 Comunicarea „Inițiativa privind materiile prime – satisfacerea necesităților noastre esențiale pentru asigurarea creșterii economice și locurilor de muncă în Europa”, COM (2008) 699.

4.1. Identificarea materiilor prime esențiale

Comisia a identificat, împreună cu statele membre și cu părțile interesate, 14 materii prime esențiale la nivelul UE (a se vedea anexa) și a dezvoltat o abordare metodologică transparentă, inovatoare și pragmatică pentru definirea „esențialității”[31] materiilor prime.

Materiile prime esențiale sunt cele care prezintă un risc deosebit de ridicat al unei penurii de aprovizionare în următorii 10 ani și care sunt deosebit de importante în lanțul valoric. Riscul privind aprovizionarea este legat de concentrarea producției în cadrul unui mic grup de țări și de nivelul redus de stabilitate politico-economică a unor furnizori. Acest risc este, în multe cazuri, amplificat de o substituibilitate redusă și de rate de reciclare scăzute. În multe cazuri, o aprovizionare stabilă este importantă în vederea îndeplinirii obiectivelor politicii în domeniul schimbărilor climatice și a inovării tehnologice. De exemplu, pământurile rare sunt esențiale pentru fabricarea magneților permanenți de înaltă performanță, utilizați în turbine eoliene sau vehicule electrice, convertoare catalitice pentru automobile, circuite imprimate, fibre optice și supraconductori la temperaturi ridicate. UE este dependentă în totalitate de importuri, în 2009, 97% din producția mondială fiind concentrată în China. În același timp, niciunul din procesele de reciclare sau de substituție privind pământurile rare nu este, în prezent, viabil din punct de vedere comercial.

Activitățile privind identificarea materiilor prime esențiale au demonstrat, de asemenea, necesitatea de a dispune de date și cunoștințe mai bune, precum și de a actualiza periodic lista materiilor prime pentru a se ține seama de evoluția piețelor, de evoluțiile tehnologice (de exemplu, litiu, hafniu și nichel) sau de noi informații privind impactul unei materii prime asupra mediului. În plus, s-a ajuns la concluzia că acțiunile de politică nu trebuie să se limiteze exclusiv la materiile prime esențiale.

4.2. Punerea în aplicare a strategiei comerciale a UE privind materiile prime

Începând cu 2008, s-au înregistrat o serie de realizări la capitolul politică comercială a UE. A fost definită o strategie a UE privind comerțul cu materii prime și a fost publicat un prim raport anual[32]. Rezultatele obținute până în prezent în cele trei domenii principale sunt următoarele:

– UE a propus introducerea unor reglementări comerciale privind restricțiile la export (inclusiv interdicții, contingente, taxe și autorizații de export care nu sunt eliberate automat) în cadrul tuturor negocierilor bilaterale sau multilaterale relevante (de exemplu, în Acordul de liber schimb cu Coreea și în dispozițiile privind taxele la export pentru o serie de materii prime, inclusiv lemn, în contextul aderării Rusiei la OMC);

– în ceea ce privește punerea în aplicare a strategiei, Comisia a continuat să abordeze aspectele legate de bariere, în primul rând prin dialog; atunci când nu s-a înregistrat niciun progres, aceasta a fost dispusă să utilizeze alte instrumente, inclusiv soluționarea litigiilor în cadrul OMC;

---

31 „Critical raw materials for the EU” (Materiile prime esențiale pentru UE) – raport al grupului de lucru ad-hoc însărcinat cu definirea materiilor prime esențiale din cadrul Grupului privind aprovizionarea cu materii prime, iunie 2010.

32 DG Comerț - Politica privind materiile prime - Raportul anual 2009 (http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/raw-materials/).

– în ceea ce privește sfera de acțiune al strategiei, Comisia a abordat problema materiilor prime în cadrul diverselor dialoguri bilaterale și al OCDE. În urma organizării în comun a unui atelier dedicat acestei probleme la sfârșitul anului 2009, subiectul a fost inclus în programul de lucru al OCDE pentru perioada 2011-2012.

4.3. Instrumente de dezvoltare

Au fost lansate o serie de acțiuni în cadrul celui de al 10-lea FED, în principal în temeiul principiului bunei guvernanțe („consolidarea statelor"). De asemenea, au fost finanțate proiecte prin Fondul UE-Africa pentru infrastructură, cu ajutorul împrumuturilor din partea BEI acordate unor proiecte miniere sau al celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare pentru desfășurarea unor studii geologice. Comisia sprijină, de asemenea, menținerea unui climat propice investițiilor prin inițiative, cum ar fi programele de asistență tehnică, specifice fiecărei țări, în vederea îmbunătățirii transparenței veniturilor prin intermediul inițiativei pentru transparență în industriile extractive, precum și prin acțiuni destinate promovării unei bunei guvernanțe în materie fiscală[33].

4.4. Noi oportunități în materie de cercetare, inovare și competențe

UE a luat măsuri pentru îmbunătățirea bazei sale de cunoștințe privind depozitele actuale și viitoare de numeroase materii prime importante, precum și pentru stimularea industriei extractive în vederea furnizării de produse noi destinate industriei manufacturiere, în contextul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare. Proiectul ProMine, lansat în 2009, cu un buget de 17 milioane EUR, va permite dezvoltarea primei baze de date paneuropene prin satelit privind resursele minerale și a unui sistem de modelare informatică 4D care va contribui la evaluarea valorii resurselor minerale europene. Au fost finanțate proiecte privind dezvoltarea unor tehnologii subterane avansate pentru un minerit inteligent, proiecte privind substituția materiilor prime esențiale, cum ar fi pământurile rare și metalele din grupa platinei, precum și proiecte privind coordonarea activităților din statele membre în domeniul manipulării industriale a materiilor prime prin intermediul ERA-NET. S-a acordat sprijin dezvoltării conceptului de „biorafinare", care va contribui la dezvoltarea unor produse noi, cu o valoare adăugată ridicată; platformele tehnologice europene privind resursele minerale durabile și tehnologia sectorului forestier reprezintă instrumente importante pentru stimularea unor noi eforturi de cercetare în domeniul materiilor prime.

De asemenea, Fondul european de dezvoltare regională finanțează cercetarea, inovarea și măsurile de sprijinire a întreprinderilor în domeniul prospectării și extracției materiilor prime, în timp ce Programul Erasmus Mundus privind mineralele și mediul (2009-2013) sprijină dezvoltarea de noi competențe în domeniul materiilor prime.

4.5. Orientări referitoare la punerea în aplicare a legislației privind Natura 2000

Ca răspuns la preocupările legate de modalitatea de gestionare a obiectivelor, uneori contradictorii, privind asigurarea unui nivel ridicat de protecție a mediului în zonele din cadrul rețelei Natura 2000 și dezvoltarea de activități extractive competitive, Comisia a elaborat orientări privind modul de aplicare al cadrului decizional Natura 2000. Acestea subliniază, de exemplu, absența unei interdicții automate a activităților de extracție non-

---

[33] „Cooperarea cu țările în curs de dezvoltare în ceea ce privește promovarea bunei guvernanțe în chestiuni fiscale", COM(2010) 163.

energetice desfășurate în zonele Natura 2000 sau în apropierea acestora[34]. De asemenea, Comisia a elaborat orientări care prezintă exemple de bune practici privind exploatarea resurselor forestiere, asigurând în același timp o gestionare durabilă a pădurilor[35].

4.6. Exploatarea mai eficientă a resurselor și îmbunătățirea condițiilor de reciclare

Conceptul privind utilizarea durabilă a resurselor naturale este integrat din ce în ce mai mult în inițiativele de politică ale UE în materie de promovare a creșterii economice și a competitivității[36]. Statele membre au pus în aplicare diferite politici și instrumente practice pentru îmbunătățirea eficienței resurselor. O problemă politică majoră este nevoia de claritate juridică pentru definirea condițiilor în care deșeurile procesate pot fi reclasificate ca produs. În conformitate cu directiva-cadru privind deșeurile, Comisia elaborează, în prezent, criterii de stabilire a încetării statutului de deșeu pentru anumite fluxuri de deșeuri specifice și, în același timp, continuă acțiunile privind normele aplicabile în cazul metalelor feroase și aluminiului, cuprului, hârtiei recuperate și sticlei.

Din 2008, Comisia acționează în vederea prevenirii exportului ilegal sau dumpingului de deșeuri prin sprijinirea statelor membre în punerea în aplicare a regulamentului privind transportul deșeurilor. Aceasta are în vedere elaborarea unor orientări privind transportul vehiculelor uzate și scoase din uz. În ceea ce privește fluxul de deșeuri din echipamente electrice și electronice (DEEE), Comisia a propus un nou obiectiv ambițios privind colectarea acestora, care ar garanta că 85% din fluxul de DEEE ar fi disponibil în vederea recuperării materiilor prime valoroase pe care le conține, în loc ca acestea să fie pierdute datorită tratamentului necorespunzător. În plus, în ceea ce privește clasificarea pe categorii aplicabilă transportului de bunuri electronice și electrice „uzate”, Comisia a propus norme mai stricte care vor impune exportatorilor de astfel de echipamente să furnizeze o dovadă a funcționalității fiecărui articol exportat în vederea reutilizării.

5. ORIENTĂRI VIITOARE ALE INIȚIATIVEI PRIVIND MATERIILE PRIME

Deși s-au înregistrat progrese semnificative în punerea în aplicare a IMP, sunt necesare îmbunătățiri suplimentare. Este esențială aplicarea unei abordări integrate, bazate pe trei piloni, deoarece fiecare pilon contribuie la obiectivul privind asigurarea unei aprovizionări echitabile și durabile a UE cu materii prime.

5.1. Monitorizarea materiilor prime esențiale

Asigurarea aprovizionării cu materii prime intră, în principal, în sarcina societăților comerciale, iar rolul autorităților publice este de a asigura condițiile-cadru adecvate care să permită societăților comerciale îndeplinirea acestei sarcini. Comisia intenționează să analizeze împreună cu industria extractivă, cu sectorul reciclării și cu industriile utilizatoare posibilitatea unor acțiuni specifice, în special în domeniul reciclării. De asemenea, este pregătită să examineze, împreună cu statele membre și cu sectorul industrial, valoarea adăugată și fezabilitatea unui posibil program privind constituirea unor stocuri de materii

---

34 http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

35 „*Good practice guidance on the sustainable mobilisation of wood in Europe*”, Comisia Europeană, Forest Europe, FAO 2010.

36 A se vedea COM(2011) 21 „O Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor: o inițiativa emblematică din cadrul strategiei Europa 2020”.

prime. La nivelul UE, programul privind constituirea unor stocuri de petrol are drept scop protejarea siguranței publice în statele membre și în UE[37]. Comisia:

– va monitoriza aspectele legate de materiile prime esențiale în vederea identificării acțiunilor prioritare și va examina aceasta împreună cu statele membre și cu părțile interesate;

– va actualiza periodic lista materiilor prime esențiale, cel puțin la fiecare 3 ani.

5.2. Aprovizionare echitabilă și durabilă cu materii prime de pe piețele mondiale (pilonul 1)

UE va desfășura, în cadrul parteneriatelor strategice și al dialogurilor privind politicile, o „diplomație privind materiile prime", în mod activ, în vederea garantării accesului la materiile prime, în special la cele esențiale.

5.2.1. Politica de dezvoltare și aprovizionarea durabilă cu materii prime

Activitatea minieră durabilă poate și ar trebui să contribuie la dezvoltarea durabilă. Cu toate acestea, multe țări în curs de dezvoltare - în special din Africa - nu au fost în măsură să își transpună bogăția de resurse într-o creștere durabilă și favorabilă incluziunii, adesea din cauza problemelor de guvernanță legate de cadrele de reglementare sau de impozitare. Consolidarea guvernanței și a transparenței, precum și a climatului comercial și investițional, în sectorul materiilor prime, este esențială pentru realizarea unei creșteri favorabile incluziunii și a unei dezvoltări durabile în țările bogate în resurse. Prin intermediul politicilor sale în materie de dezvoltare și în parteneriat cu țările în curs de dezvoltare, UE poate juca un rol crucial în crearea de situații reciproc avantajoase în care atât țările dezvoltate, cât și cele în curs de dezvoltare beneficiază de aprovizionarea durabilă cu materii prime, precum și în utilizarea resurselor financiare interne provenind din sectorul minier pentru dezvoltarea durabilă, în vederea sprijinirii obiectivelor de creștere favorabilă incluziunii și a strategiilor de reducere a sărăciei.

Comisia va continua să analizeze aceste aspecte în cadrul procesului de consultare inițiat în contextul lansării Cărții verzi privind viitorul politicii de dezvoltare și a sprijinului bugetar al UE, precum și în cadrul consultării publice privind raportarea pentru fiecare țară în parte[38]. UE va încuraja guvernele partenere să dezvolte programe globale de reformă care identifică în mod clar obiectivele, cum ar fi îmbunătățirea regimurilor de impozitare a activităților miniere, consolidarea transparenței veniturilor și a contractelor sau consolidarea capacității de utilizare a veniturilor pentru a sprijini obiectivele de dezvoltare. O mai mare transparență va permite societății în ansamblul ei și organismelor naționale de supraveghere să tragă la răspundere guvernele și societățile comerciale pentru sumele plătite și încasate, contribuind astfel la scăderea fraudei și a corupției, precum și la asigurarea unui climat comercial și investițional mai previzibil.

La Addis Abeba, în iunie 2010, Comisia Europeană și Comisia Uniunii Africane (AUC) au convenit instituirea unei cooperări bilaterale privind materiile prime și chestiunile legate de dezvoltare, bazată pe IMP și pe politica AUC privind exploatarea minieră și mineralele, respectiv „Viziunea privind industria minieră în Africa" din 2009. Această cooperare va fi

---

37 Directiva 2009/119/CE a Consiliului din 14 septembrie 2009.

38 http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/financial-reporting_en.htm

axată pe trei domenii: guvernanță, investiții și cunoștințe/competențe în domeniul geologiei. În cadrul Strategiei comune Africa-UE pentru perioada 2011-2013, convenită în cadrul Summit-ului UE-Africa din noiembrie 2010, acțiunile legate de materiile prime sunt prevăzute în cadrul parteneriatului privind comerțul, integrarea economică regională și infrastructura. UE și statele sale membre vor lucra împreună la abordarea acestor chestiuni. Comisia propune:

– consolidarea sprijinului financiar și politic european acordat Inițiativei privind transparența în industriile extractive (EITI) și sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare în punerea în aplicare a acesteia;

– realizarea unui schimb de bune practici cu organizații internaționale, cum ar fi Banca Mondială, FMI și Banca Africană de Dezvoltare;

– examinarea modalităților de îmbunătățire a transparenței în întregul lanț de aprovizionare și abordarea, în coordonare cu partenerii comerciali cheie, a situațiilor în care veniturile obținute din industriile extractive sunt utilizate pentru finanțarea războaielor sau a conflictelor interne;

– încurajarea industriei extractive în vederea divulgării unui număr mai mare de informații financiare, inclusiv eventuala adoptare a unei obligații de raportare pentru fiecare țară în parte. Comisia va ține cont de progresele înregistrate de Comitetul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate cu privire la Standardul internațional de raportare financiară pentru industriile extractive, precum și de statutul actual al legislației din țările terțe implicate din regiune[39];

– promovarea aplicării standardelor UE de către societățile comerciale din UE care operează în țările în curs de dezvoltare și a aplicării dispozițiilor documentului de referință privind cele mai bune tehnici disponibile prin dezvoltarea unui cod de conduită pentru societățile comerciale din UE care operează în țări terțe; și

– sprijinirea activității OCDE privind diligența necesară în sectorul minier;

– continuarea evaluării – împreună cu țările africane – a fezabilității asistării în continuare a cooperării între institutele de studii geologice de pe ambele continente și de a promova cooperarea în acest domeniu în cadrul forurilor multilaterale, precum programul UNESCO în domeniul geoștiințelor.

Țările în curs de dezvoltare, bogate în resurse, sunt afectate de multe ori din cauza lipsei infrastructurilor în sectoarele transportului, energiei și mediului, care limitează capacitatea acestora de a-și valorifica bogățiile minerale în folosul populațiilor acestora.

Comisia Europeană, Banca Europeană de Investiții (BEI) și alte instituții europene de finanțare pentru dezvoltare, în cooperare cu autoritățile naționale și regionale din Africa, vor continua să evalueze modalitatea de promovare a celei mai adecvate infrastructuri și să analizeze problemele de guvernanță conexe, ceea ce poate contribui la o utilizare durabilă a resurselor din aceste țări și la facilitarea aprovizionării cu materii prime; în acest sens,

---

[39] De exemplu, cerințele în materie de diligență necesară și cele în materie de raportare impuse societăților comerciale care fac parte din lanțul de aprovizionare cu materii prime, de exemplu, legile americane „US Dodd Frank Wall Street Reform” și „Consumer Protection Act”.

instituțiile menționate se vor baza pe dialogurile sectoriale respective în vederea orientării procesului. În special, Comisia Europeană (a) va evalua fezabilitatea creșterii împrumuturilor (care pot cuprinde elemente ale împrumuturilor subvenționate) acordate industriei, inclusiv proiectelor de exploatare minieră și de rafinare și, în special, industriilor din aval și (b) va investiga posibilitatea promovării instrumentelor financiare care reduc riscurile pentru operatori, pe baza unor garanții sprijinite de UE, inclusiv prin Fondul european de dezvoltare. Fondul fiduciar UE existent pentru infrastructura din Africa[40] ar putea, de asemenea, sprijini țările africane în îndeplinirea acestei sarcini.

De asemenea, politica de dezvoltare ar trebui să vizeze crearea de legături între industria extractivă și cea locală, prin îmbunătățirea lanțului valoric și prin maximizarea diversificării. Prin urmare, ar trebui încurajată dezvoltarea corespunzătoare a capacității întreprinderilor, iar acordurile comerciale oferă flexibilitatea necesară atingerii acestui obiectiv. De asemenea, UE poate sprijini țările în curs de dezvoltare în vederea îmbunătățirii cunoștințelor geologice[41] , ceea ce le-ar permite o mai bună estimare a rezervelor naționale de minereuri, o mai bună planificare a bugetelor pe baza veniturilor preconizate din aceste rezerve și le-ar conferi o putere de negociere sporită în relația cu societățile miniere.

5.2.2. Consolidarea strategiei comerciale privind materiile prime

Comisia intenționează să consolideze strategia comercială privind materiile prime[42], prezentată în secțiunea 4.2, respectând în același timp obiectivele de dezvoltare și de bună guvernanță. Comisia consideră că UE ar trebui:

– să dezvolte în continuare dialoguri bilaterale tematice privind materiile prime cu toți partenerii relevanți și să consolideze dezbaterile în curs de desfășurare în cadrul forurilor plurilaterale și multilaterale (inclusiv, de exemplu, G-20, UNCTAD, OMC, OCDE); să desfășoare studii suplimentare în vederea unei mai bune înțelegeri a impactului restricțiilor la export pe piețele materiilor prime și să promoveze un dialog cu privire la utilizarea acestora ca instrument de politică;

– să integreze în continuare chestiunile privind materiile prime, cum ar fi restricțiile la export și aspectele legate de investiții, în negocierile comerciale ale UE, în curs și viitoare, purtate în cadru bilateral, plurilateral și multilateral;

– să urmărească instituirea unui mecanism de monitorizare a restricțiilor la export care împiedică aprovizionarea durabilă cu materii prime și să abordeze în continuare barierele care denaturează piețele materiilor prime sau piețele din aval, prin intermediul dialogului, ca abordare preferată, dar și prin intermediul procedurilor de soluționare a litigiilor, în cazurile în care acestea se justifică;

– să încurajeze participarea țărilor relevante, care nu sunt membre ale OCDE, în cadrul activităților legate de materiile prime desfășurate de OCDE și să analizeze în continuare disciplinele multilaterale și plurilaterale, inclusiv luarea în considerare a celor mai bune practici;

---

40 Fondul fiduciar are ca obiectiv sprijinirea proiectelor de infrastructură transfrontalieră și regională în Africa subsahariană.

41 De exemplu, proiectul AEGOS reunește institutele de studii geologice din UE și Africa în vederea îmbunătățirii nivelului și calității datelor privind resursele disponibile în Africa.

42 DG Comerț - Politica privind materiile prime - Raportul anual 2009.

– să utilizeze instrumentele politicii în domeniul concurenței pentru a se asigura că aprovizionarea cu materii prime nu este denaturată prin acorduri anticoncurențiale, concentrări economice sau acțiuni unilaterale ale societăților comerciale implicate;

– să ducă mai departe acțiunile menționate mai sus și să analizeze în continuare prioritățile legate de materiile prime în raport cu țările terțe, prin intermediul unor măsuri autonome, al cadrelor bilaterale și multilaterale, precum și al dialogului; și să continue să desfășoare, la nivelul UE, o politică comercială consecventă cu privire la aceste priorități.

5.3. Încurajarea aprovizionării durabile în cadrul UE (pilonul 2)

Strategia Europa 2020 evidențiază necesitatea promovării de tehnologii care să conducă la creșterea investițiilor în patrimoniul natural al UE. Industriile extractive intră în această categorie, însă dezvoltarea acestora este împiedicată de un cadru de reglementare greoi și de concurența cu alte utilizări ale solului. Un număr ridicat de aspecte privind reglementarea în acest domeniu sunt de competența statelor membre. Prin urmare, rolul principal al Comisiei este facilitarea schimbului de bune practici.

În același timp, activitățile de extracție din UE trebuie să se desfășoare în condiții de siguranță. Acest lucru este important atât pentru imaginea sectorului, cât și ca premisă a acceptării activităților din acest domeniu de către publicul larg. Comisia consideră că următoarele practici[43] sunt deosebit de importante pentru promovarea investițiilor în industriile extractive:

– definirea unei politici naționale privind minereurile prin care să se asigure că resursele minerale sunt exploatate într-un mod viabil din punct de vedere economic, armonizată cu alte politici naționale, bazată pe principiile dezvoltării durabile și care să includă angajamentul de a institui un cadru juridic și un cadru de informare adecvat;

– elaborarea unei politici de amenajare a teritoriului privind minereurile, care să cuprindă o bază de informații geologice digitale, o metodologie transparentă pentru identificarea resurselor minerale, estimări pe termen lung privind cererea la nivel regional și local, precum și identificarea și protejarea resurselor minerale (luând în considerare alte utilizări ale solului), inclusiv protecția acestora împotriva efectelor catastrofelor naturale;

– punerea în aplicare a unui proces de autorizare a explorării și extracției miniere, care să fie clar și ușor de înțeles, să ofere certitudine și să contribuie la raționalizarea procesului administrativ (de exemplu, introducerea termenelor de preaviz, a cererilor de permis în paralel și a ghișeelor unice).

Comisia propune să evalueze, împreună cu statele membre și respectând pe deplin principiul subsidiarității, fezabilitatea instituirii unui mecanism de monitorizare a acțiunilor desfășurate de statele membre în domeniul menționat anterior, inclusiv dezvoltarea de indicatori.

De asemenea, este important să fie consolidată în continuare baza de cunoștințe necesară aplicării unei strategii eficiente privind materiile prime. Pe termen scurt, Comisia propune să evalueze, împreună cu statele membre, posibilitatea consolidării sinergiilor între institutele de

---

43 „*Improving framework conditions for extracting minerals for the EU*”. Raport al grupului ad-hoc de lucru RMSG privind schimbul de bune practici cu privire la amenajarea teritoriului, eliberarea autorizațiilor și schimbul de cunoștințe geologice, iunie 2010.

studii geologice naționale, ceea ce ar conduce la realizarea unor economii de scară, la reducerea costurilor și la creșterea potențialului de lansare a unor proiecte comune (de exemplu, o bază de date armonizate privind minereurile, anuarul european privind materiile prime). Pe termen mediu, sinergiile ar trebui să contribuie la îmbunătățirea bazei de cunoștințe privind materiile prime europene în mod coordonat, în special ținând cont de perspectivele care vor apărea în cadrul programului GMES. În cazul unor materii prime, cum ar fi lemnul, creșterea cererii de energie regenerabilă contribuie în continuare la intensificarea concurenței. Creșterea cererii nu este întotdeauna însoțită de o creștere corespunzătoare a ofertei, ceea ce conduce la prețuri mai ridicate.

Comisia intenționează:

– să promoveze activitatea CEE-ONU în domeniul standardizării în ceea ce privește raportarea rezervelor și a resurselor la nivelul UE;

– să efectueze o analiză corespunzătoare cu privire la disponibilitatea lemnului și a hârtiei recuperate, ținând seama de cererea potențială, atât din partea industriei forestiere, cât și a sectorului energiei regenerabile (biomasă);

– să sprijine în continuare crearea de consilii sectoriale privind competențele la nivel european, atunci când inițiativa vine din partea părților interesate, precum parteneri sociali sau observatori relevanți;

– să promoveze activitățile de cercetare și dezvoltare în cadrul lanțului valoric al materiilor prime, inclusiv extracția, prelucrarea și substituția.

5.4. Creșterea eficienței resurselor și promovarea reciclării (pilonul 3)

Odată cu creșterea cererii de materii prime la nivel mondial, vor trebui intensificate eforturile în materie de reciclare. Creșterea nivelurilor reciclării va reduce presiunea asupra cererii de materii prime, va contribui la refolosirea materialelor valoroase care altfel ar fi risipite, și va reduce consumul de energie și emisiile de gaze cu efect de seră provenite din activitățile de extracție și prelucrare. În cadrul inițiativei emblematice Europa 2020 privind utilizarea eficientă a resurselor, Comisia va prezenta, în 2011, o foaie de parcurs pentru o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor. Aceasta va prezenta o viziune privind schimbările structurale și tehnologice necesare pentru a trece la o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și rezistentă la schimbările climatice până în 2050 și modul în care putem opera această tranziție prin intermediul unor politici care să aducă un număr cât mai mare de beneficii pentru creșterea economică, ocuparea forței de muncă și securitatea energetică a UE.

„Mineritul urban”, care este procesul de extracție a materialelor utile din deșeurile urbane, este una dintre principalele surse de metale și minerale pentru industria europeană. Utilizarea materiilor prime secundare contribuie la eficiența resurselor, la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și la conservarea mediului. Cu toate acestea, potențialul deplin al unui număr mare de resurse de acest tip nu este exploatat și, deși reciclarea deșeurilor urbane în UE s-a dublat în 10 ani, există diferențe mari între statele membre. Având în vedere presiunile exercitate pentru reducerea emisiilor de dioxid de carbon, protejarea sănătății umane și reducerea dependenței externe, trebuie abordate în continuare barierele în calea reciclării. Comisia consideră că aceste bariere pot fi grupate în trei mari categorii: „scurgerea” de deșeuri către stații de tratare din UE sau din afara acesteia, care nu sunt conforme

standardelor; obstacole în calea dezvoltării sectorului reciclării; și inovarea necorespunzătoare în materie de reciclare.

În vederea promovării unei Europe mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor este necesară îmbunătățirea punerii în aplicare și a asigurării respectării legislației UE existente în materie de deșeuri. Prin urmare, Comisia propune:

– revizuirea, în 2012, a Strategiei tematice privind prevenirea și reciclarea deșeurilor în vederea dezvoltării celor mai bune practici în materie de colectare și tratare a fluxurilor de deșeuri principale, în special cele care conțin materii prime cu un impact negativ asupra mediului. Atunci când este necesar, va fi îmbunătățită disponibilitatea statisticilor privind reciclarea;

– sprijinirea activităților de cercetare, precum și a acțiunilor-pilot privind eficiența resurselor și stimulentele economice pentru sistemele de reciclare sau de rambursare;

– realizarea unei evaluări ex-post a acquis-ului UE în materie de deșeuri, inclusiv o evaluare a sectoarelor în care legislația aplicabilă diferitelor fluxuri de deșeuri ar putea fi aliniată pentru o mai bună coerență. Aceasta ar include eficacitatea măsurilor disuasive și a sancțiunilor aplicate în cazul încălcării normelor UE privind deșeurile;

– revizuirea, în 2012, a planului de acțiune privind consumul și producția durabile în vederea identificării inițiativelor suplimentare necesare în acest domeniu;

– analizarea fezabilității dezvoltării unor instrumente de proiectare ecologică care (i) să încurajeze utilizarea mai eficientă a materiilor prime, (ii) să asigure posibilitatea de reciclare și durabilitatea produselor și (iii) să promoveze utilizarea materiilor prime secundare la fabricarea produselor, în special în contextul Directivei privind proiectarea ecologică; și

– dezvoltarea de noi inițiative în vederea îmbunătățirii competitivității sectoarelor din domeniul reciclării din UE, în special prin introducerea unor noi instrumente de piață care să favorizeze materiile prime secundare.

Problema dumping-ului ecologic al deșeurilor se manifestă, de asemenea, în cazul transportului ilegal de deșeuri către țări terțe. În vederea unei mai bune consolidări a punerii în aplicare a Regulamentului privind transportul deșeurilor, Comisia propune:

– asigurarea unor standarde de inspecție precise și viabile privind deșeurile pe întreg teritoriul UE în 2011. Acest lucru va permite depunerea unor eforturi suplimentare în 2012 pentru facilitarea controlului transporturilor de către autoritățile vamale;

– examinarea posibilității de a utiliza fondurile PC7 destinate cercetării pentru îmbunătățirea tehnologiilor de detectare, identificare, urmărire și localizare a transporturilor ilegale;

– examinarea fezabilității de a aplica, în cazul exporturilor de fluxuri de deșeuri, un sistem de certificare la nivel mondial a instalațiilor de reciclare, pe baza unor criterii de gestionare ecologice;

– să colaboreze cu statele membre, pe baza activității rețelei IMPEL[44], în vederea evaluării fezabilității unui mecanism oficial la nivelul UE pentru punerea în aplicare a acquis-ului UE.

5.5 Inovarea: o chestiune transversală

Materiile prime sunt factori esențiali pentru competitivitatea industriei și pentru dezvoltarea de numeroase aplicații tehnologice ecologice. Inovarea este esențială în vederea valorificării potențialului UE în acest domeniu și poate juca un rol important în abordarea provocărilor existente în cadrul celor trei piloni ai IMP. Nevoia de inovare se face simțită de-a lungul întregului lanț valoric, inclusiv în cadrul extracției, prelucrării durabile, proiectării ecologice, reciclării, materialelor noi, substituției, eficienței resurselor și amenajării teritoriului. Comisia va analiza oportunitatea lansării unui parteneriat pentru inovare privind materiile prime în cadrul inițiativei emblematice a Strategiei Europa 2020 „O Uniune a inovării”[45].

6. PERSPECTIVE

Accesul la mărfuri și la materii prime este esențial pentru menținerea capacității productive a economiei și pentru asigurarea bunăstării cetățenilor. Aceste mărfuri și materii prime sunt obținute din întreaga lume, precum și din Europa. Provocarea constă în garantarea faptului că necesitățile în materie de mărfuri și materii prime sunt îndeplinite într-un mod care sprijină obiectivele mai largi privind dezvoltarea în țările de origine, protecția mediului, comerțul deschis și existența unor piețe stabile care nu prezintă riscuri pentru economie în ansamblul său.

S-a înregistrat o creștere a activității financiare în toate categoriile de mărfuri și materii prime. Prin urmare, necesitatea luării tuturor măsurilor necesare pentru a se asigura că această dezvoltare susține accesul la mărfuri și la materii prime, fără a-l submina și fără a destabiliza economia europeană sau economiile țărilor în curs de dezvoltare, constituie o preocupare-cheie a politicilor la nivel european și internațional. Aceste piețe trebuie să rămână în continuare în serviciul economiei reale, contribuind la stabilirea prețurilor și la acoperirea riscurilor pieței.

Prețurile instrumentelor financiare derivate pe mărfuri și cele ale mărfurilor fizice subiacente sunt interdependente. Dinamica acestor prețuri reprezintă o provocare pentru modelele deja stabilite, iar înțelegerea modului de formare a prețurilor la mărfuri devine din ce în ce mai dificilă. Integritatea și transparența piețelor instrumentelor financiare derivate pe mărfuri trebuie consolidate, Comisia considerând, de asemenea, că este necesară promovarea unei mai bune înțelegeri a acestor evoluții. Din acest motiv, Comisia a lansat mai multe inițiative în domeniul serviciilor financiare, astfel cum se menționează la punctul 3.2, și va examina măsura în care sunt necesare îmbunătățiri suplimentare cu privire la transparența și accesibilitatea informațiilor privind piețele fizice ale mărfurilor. O mai mare transparență a tranzacțiilor financiare și fizice ar trebui să permită autorităților de reglementare și participanților pe piață să înțeleagă mai bine interacțiunea dintre piețele financiare și fizice ale mărfurilor și să contribuie la prevenirea practicilor abuzive.

---

44 Rețeaua Uniunii Europene pentru punerea în aplicare și respectarea legislației din domeniul mediului.

45 COM(2010) 546.

De asemenea, Comisia va analiza mai multe opțiuni de politică pentru consolidarea securității aprovizionării cu produse alimentare. Activitățile desfășurate de Comisie în legătură cu fiecare dintre aceste aspecte vor contribui la cele desfășurate în acest an în cadrul G20, în special în contextul priorității acordate de președinția franceză abordării prețurilor la mărfuri și a securității alimentare.

Având în vedere faptul că cererea și aprovizionarea durabilă cu materii prime reprezintă o provocare actuală majoră, Comisia intenționează, de asemenea, să consolideze punerea în aplicare a inițiativei sale privind materiile prime în cadrul unei strategii integrate, bazată pe cei trei piloni. În plus, Comisia va organiza periodic discuții publice sub forma unui eveniment tematic anual în scopul sensibilizării publicului cu privire la provocările viitoare și al trecerii în revistă a progreselor înregistrate.

Anexă

Concentrarea producției de materii prime esențiale și ratele de substituție și de reciclare

Cele 14 materii prime enumerate mai jos sunt esențiale deoarece sunt expuse unui risc mai ridicat privind penuria de aprovizionare și exercită un impact mai important asupra economiei comparativ cu majoritatea celorlalte materii prime. Riscul ridicat privind aprovizionarea se datorează în principal faptului că o mare parte a producției la nivel mondial este concentrată, în principal, în cadrul unui grup restrâns de țări: China (antimoniu, fluorină, galiu, germaniu, grafit, indiu, magneziu, pământuri rare, tungsten), Rusia (metale din grupa platinei), Republica Democratică Congo (cobalt, tantal) și Brazilia (niobiu și tantal). Această concentrare a producției este, în multe cazuri, amplificată de o substituibilitate redusă și de rate de reciclare scăzute.

Materii prime	Producători principali (2008, 2009)	Principalele surse de import în UE (2007 sau 2006)	Rata de dependență de importuri	Substituibilitate	Rată de reciclare
Antimoniu	China 91%	Bolivia 77%	100%	0,64	11%
	Bolivia 2%	China 15%			
	Rusia 2%	Peru 6%			
	Africa de Sud 2%				
Beriliu	SUA 85%	SUA, Canada, China, Brazilia (*)	100%		
	China 14%				
	Mozambic 1%				
Cobalt	RDC 41%	RDC 71%	100%	0,9	16%
	Canada 11%	Rusia 19%			
	Zambia 9%	Tanzania 5%			
Fluorină	China 59%	China 27%	69%	0,9	0%
	Mexic 18%	Africa de Sud 25%			
	Mongolia 6%	Mexic 24%			
Galiu	NA	SUA, Rusia (*)	(*)	0,74	0%
Germaniu	China 72%	China 72%	100%	0,8	0%
	Rusia 4%	SUA 19%			
	SUA 3%	Hong Kong 7%			
Grafit	China 72%	China 75%	95%	0,5	0%
	India 13%	Brazilia 8%			NA
	Brazilia 7%	Madagascar 3%			
		Canada 3%			
Indiu	China 58%	China 81%	100%	0,9	0,30%
	Japonia 11%	Hong Kong 4%			
	Coreea 9%	SUA 4%			
	Canada 9%	Singapore 4%			
Magneziu	China 56%	China 82%	100%	0,82	14%
	Turcia 12%	Israel 9%			
	Rusia 7%	Norvegia 3%			
		Rusia 3%			
Niobiu	Brazilia 92%	Brazilia 84%	100%	0,7	11%
	Canada 7%	Canada 16%			
Metale din grupa platinei	Africa de Sud 79%	Africa de Sud 60%	100%	0,75	35%
	Rusia 11%	Rusia 32%			
	Zimbabwe 3%	Norvegia 4%			

Pământuri rare	China 97%	China 90%	100%	0,87	1%
	India 2%	Rusia 9%			
	Brazilia 1%	Kazahstan 1%			
Tantal	Australia 48%	China 46%	100%	0,4	4%
	Brazilia 16%	Japonia 40%			
	Rwanda 9%	Kazahstan 14%			
	RDC 9%				
Tungsten	China 78% (6,1)	Rusia 76%	73%	0,77	37%
	Rusia 5% (6,5)	Bolivia 7%			
	Canada 4%	Rwanda 13%			

(*) supusă fluctuațiilor puternice

Notă: dependența de importuri se calculează conform formulei: „importuri nete/(importuri nete + producția în UE)”

Sursa: Raportul „*Critical raw materials for the EU*” (Materiile prime esențiale pentru UE) elaborat de grupul de lucru ad-hoc însărcinat cu definirea materiilor prime esențiale din cadrul Grupului privind aprovizionarea cu materii prime, iunie 2010.